

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce: **Jan Dygrýn**, studijní obor tělesná výchova - zeměpis

název posuzované práce: ***Industrializace města Humpolce a její geografická dimenze***

Formální splnění zadání práce:

Práce odpovídá zadání, cíle práce, byť poněkud nejasně formulované (jsou nahrazeny spíše popisem obsahu jednotlivých kapitol), jsou splněny.

Obsahová úroveň práce:

Po spíše formálních teoretických kapitolách (industrializace, urbanizace) následuje místy poněkud terminologicky "problematická" kapitola označená názvem Geografická analýza města Humpolce a jeho širšího zázemí. Fyzickogeografická část charakteristiky je spíše torzovitá, prakticky neuvádí údaje o tom, které fyzickogeografické podmínky mohly být pro prostorový růst města určující. Socioekonomická část analýzy je propracovanější, hodnoty socioekonomických charakteristik města jsou srovnávány s průměrem za kraj Vysočina a ČR, což občas vede k vyslovování poněkud triviálních závěrů (např. že podíl orné půdy na rozloze města je nižší než průměr za ČR).

Stěžejní částí práce je obsáhlá kapitola nazvaná poněkud krkolomě "Vývoj města Humpolce vlivem industrializace v etapách". Autor v ní, místy poněkud nesouvisle až nepřehledně, nastiňuje dějiny města a snaží se - v tomto případě poměrně úspěšně - zdůraznit ty momenty, které se odrazily na urbanistické struktuře města. Podrobný je popis událostí z 19. století a z počátku 20. století, v dalším postupu po časové ose je autor stále stručnější a hluboké změny po roce 1989 jsou vylíčeny už značně torzovitě.

Vedle prostorového aspektu popisuje na základě sekundárních zdrojů blíže rozvoj řemesel, živností a posléze průmyslu. Úroveň kapitoly je závislá na dosažitelných pramenech, zřejmě proto vznikl zřetelný nepoměr v rozsahu informací věnovaných textilnímu průmyslu a strojírenství (např. v poválečném období došlo k zásadní změně struktury zaměstnanosti, kdy se počet zaměstnaných v nově vybudovaných strojírenských podnicích téměř vyrovnal počtu zaměstnaných v tradičním textilním průmyslu, v práci je tomu věnováno jen 6 řádků - přitom v "oblíbeném" textilu autor sklouzává k podružnostem nebo z hlediska práce irelevantním detailům - na str. 47 např. informace i o tom, že továrník Jokl přispěl sirotkům po padlých vojácích!).

Autor zjevně provedl i velmi zajímavý výzkum změn funkční struktury města a sestrojil mapu postupného vývoje městské zástavby, tyto materiály - asi nejzajímavější na celé práci - jsou ale umístěny jen v přílohách (str. 73 a následující) a v textu práce nejsou adekvátně využity. Tyto mapy jsou letmo zmíněny v kapitole "Metodika práce" na str. 10, naprostou záhadou mi zůstává autorovo tvrzení (ze stejné strany), že: "ke každému (kartografickému) výstupu se vztahuje řádný komentář". Kde? Je práce vůbec dokončena?

Úroveň práce s literaturou, citační aparát:

Vedle solidních publikací místních autorů jsou využity i dobovou ideologií ovlivněné práce z období po roce 1950 a - v pracích tohoto druhu v neobvyklé míře - i primární zdroje z archivu města Humpolce. Citační aparát je v pořádku, spíše výjimečné je opomenutí literatury v seznamu (např. na str. 9 zmíněné adresáře Humpolce z let 1891 a 1914). U map občas nejsou uvedeny zdroje dat, ani v jednom případě pak zdroje použitého topografického podkladu (např. obr. 2, obr. 3), jen označením fondu jsou citovány archivní zdroje.

Jazyková a grafická úroveň práce:

Jazyk práce je zatížen občasnými formulačními neobratnostmi a v druhé polovině práce i menším počtem pravopisných a typografických chyb (zejména chyby ve shodě podmětu s přísudkem: str. 38–39: ... soukeničtí mistři nebyli ... a byly tak nuceni ..., str. 39: Emerich Dítě ve své továrně umístili ..., některá podivná slovní spojení: str. 39: "pro nekonkurence schopnost průmyslovým centřům ...", soustavně jsou zaměňovány výrazy typu "2%" a "2 %"). Grafická úroveň práce je nadprůměrná, velmi zdařilé jsou všechny mapy i grafy, snad s výjimkou grafu na str. 22, který je při černobílém tisku prakticky nečitelný (v kopii, kterou jsem měl k dispozici, chybí hodnoty za Humpolec).

Otázky do diskuze, případně konkrétní chyby vyžadující reakci uchazeče

str. 8: autor uvádí, že industrializace ovlivnila "obecný ráz přírodních podmínek". Co přesně je tím míněno?

str. 9: autor v cílech slibuje "zpracování urbanistické teorie" - v textu jsem ale žádnou jeho teorii neobjevil

str. 16–17: v textu se příliš neodlišuje pojem město a správní obvod ORP / POU - skutečně lze tvrdit, že Humpolec sousedí se Středočeským krajem? Podobně: je okres Pelhřimov skutečně "bývalý"?

str. 16: uváděné souřadnice města by se podle GPS měl mít bod někde v prostoru jihovýchodně od nádraží, nikoliv na věži děkanského kostela

str. 22: tvrzení, že vývoj počtu obyvatel Humpolce v podstatě kopíruje vývoj počtu obyvatel ČR je dle mého názoru neprůkazné (na Humpolecku neměla žádný vliv urbanizace?)

str. 24: skutečně mezi lety 1991 a 2001 narostlo poproduktivní obyvatelstvo "o 3,2 %"?

str. 28: není vyjádření struktury průmyslu podle počtu ES matoucí? Je nejvýznamějším odvětvím humpoleckého průmyslu zpracování dřeva, jak by vyplývalo z grafu 9, nebo elektrotechnický průmysl, který zaměstnává přibližně polovinu zaměstnanců v průmyslu, byť tito zaměstnavatelé tvoří jen 12 % ES)? Shodná výška též ke grafu na str. 29.

str. 34: Kdy vlastně vzniklo České město? Pokud už ve 14. století, jak naznačujete, nemohlo platit, že: "tuto část města obývali výhradně evangelíci", minimálně pro období, kdy tato konfese (ještě) neexistovala, případně pro období, kdy nebyla na našem území tolerována. Nedošlo k "evangelizaci" Českého města až v průběhu 19. století (původní evangelický kostel stál mimo jeho areál ve čtvrti Zichpil - jak se píše na str. 35)?

str. 34: nepochází text z téměř doslovně shodného ale necitovaného zdroje [http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=humpolec?](http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=humpolec)

str. 35: byl zmíněn "Filip ze Solmse" hrabě Philipp zu Solms-Lich (1569–1631)?

str. 45: předpokládám, že v Humpolci působila jen jedna komunistická strana (nikoli několik)

str. 50: kterého roku se týkají uváděné údaje o objemu exportu?

str. 51: skutečně se Českomoravský len, s. p. zabýval výrobou dřevařských výrobků, jak se tvrdí v tab. 5?

str. 52: pokud v letech 1850–1869 přibude k asi 4 600 obyvatel dalších 460 osob, je možné mluvit o 110% nárůstu? Podobná tvrzení na str. 58.

str. 53: informace o tom, že v roce 1930 žilo v Humpolci nejméně obyvatel za celé sledované období 1813–2001 je v rozporu s grafem 14

str. 54: jak si vysvětlit pokles počtu domů v Humpolci v letech 1910–1921?

str. 59: nejsou dostupné údaje za jednotlivé roky? Není sledování posledního vývoje pouhým porovnáním stavu v roce 1991 a 2001 příliš "hrubé"

všeobecná otázka: pokud autor popisuje prostorový vývoj města (str. 51–52), omezuje se hlavně na 19. a 20. století a používá kartografickou metodu. Vzhledem k jeho dobrému zvládnutí prostředků GIS i archivního výzkumu a vzhledem k tomu, že v průběhu 19. a 20.

století již byla fixována domovní čísla: nebylo by možné zkoumat tuto problematiku podrobněji zjištěním toho, kdy byla přidělena - resp. kdy zanikla - jednotlivá domovní čísla?

Celkové hodnocení práce:

Jak již bylo uvedeno dříve, práce působí poněkud "nedokončeným" dojmem a vedle zajímavých a velmi podnětných míst má i řadu problematických pasáží. A těch prvních autor prokázal, že je schopen tvořivě aplikovat poznatky získané během studia geografie i geoinformatiky na naší univerzitě, nezbyvá ale než litovat, že práci nepřivedl do kompaktnějšího a vyváženějšího tvaru. Jsem přesvědčen, že by toho byl - při dostatku času nebo vůle - bez problémů schopen.

Celkový návrh posuzovatele pro hodnotící komisi:

Práci **doporučuji** k obhajobě, před obhajobou navrhuji její hodnocení známkou dobře.

V Olomouci 20. května 2008

Miloš Fňukal
oponent diplomové práce